

POLSKI DOM.

Przemiany dyskursów i praktyk zamieszkiwania we współczesnej Polsce

Antropolog Daniel Miller uważa, że „w społeczeństwach industrialnych większość rzeczy, która jest dla ludzi ważna, odbywa się za zamkniętymi drzwiami sfery prywatnej” (*Home Possessions. Material Culture Behind Closed Doors*, 2001). Nawet jeśli żyjemy w społeczeństwie postindustrialnym, tezę tę pragniemy uczynić punktem wyjścia do namysłu nad współczesnymi zmianami dyskursów i praktyk zamieszkiwania w Polsce. Temat ten uważamy za ważny, i zbyt rzadko podejmowany przez badaczy i badaczki kultur. W odniesieniu do kontekstu polskiego Marek Ziółkowski zauważa, że „Polacy koncentrują się na życiu prywatnym i wykazują znaczną codzienną zaradność, mało interesują się natomiast życiem publicznym i słabo się w nie angażują” (*Zmiany systemu wartości*, [w:] *Współczesne społeczeństwo polskie. Dynamika zmian*, red. Jacek Wasilewski, Scholar, Warszawa 2006, s. 170-171). Mieszkanie traktować można jak odzwierciedlenie przemian społecznych: „rozpadanie się tradycyjnych struktur społeczeństwa i jego przekształcanie [...] nie odbywa się jednak równomiernie. Przeniesienie przez politykę państwową ryzyka z instytucji na jednostkę uruchamia różne reakcje kulturowe, z których część uwidacznia się w mikrokosmosie mieszkania” (Woroniecka Grażyna, *Co znaczy mieszkać w świecie ruchu i globalizacji*, [w:] *Od kontestacji do konsumpcji. Szkice o przeobrażeniach współczesnej kultury*, red. M. Kempny, K. Kiciński, E. Zakrzewska, ISNS UW, Warszawa 2004, s. 330).

W tytule konferencji odróżniamy dyskursy i praktyki zamieszkiwania, aby podkreślić ważny aspekt przemian tego fenomenu. Otóż obserwujemy obecnie przemiany zarówno dyskursu mieszkaniowego, jak i samych praktyk zamieszkiwania, a jednocześnie zmiany w tych wymiarach odbywają się – częściowo przynajmniej – oddzielnie. Inaczej zmienia się to, jak *się mieszka*, a inaczej, jak *mówi się* o zamieszkiwaniu. Z jednej strony w czasopiśmie mieszkaniowym prezentuje się przestrzeń zamieszkiwania jako obszar późnonowoczesnej – tożsamościowej i rynkowej – ekspresji *self*, mediowanej przez nowe instytucje eksperckie. Z drugiej strony, kultury materialne mieszkań oraz nawyki mieszkaniowe reprodukowane są częściowo w ramach wzorów wytworzonych przed rozpoczęciem transformacji systemowej w Polsce. Jednocześnie zmiany dyskursów i praktyk zamieszkiwania kształtowane są przez szersze zmiany społeczno-kulturowe, wśród których wymienić należy: kulturę indywidualizmu, nowe media i społeczeństwo informacyjne, rynek i konsumpcjonizm, transformacje więzi społecznych czy powolną redefinicję sfer prywatnej i publicznej. W efekcie tych zmian pytania o to, *czym jest dom* i *gdzie jest dom*, stają się obecnie szczególnie interesujące badawczo oraz ważne społecznie.

Do udziału w obradach zapraszamy osoby, które empirycznie badają problematykę zamieszkiwania, lub prowadzą namysł koncepcyjny i teoretyczny nad tym fenomenem w ramach dyscyplin społecznych i humanistycznych (kulturoznawstwo, socjologia, antropologia, architektura i inne dyscypliny).

Oprócz wymienionych wyżej problemów proponujemy następujące zagadnienia (lista jest indykatywna i otwarta):

- / metodologia badań nad zamieszkiwaniem,
- / transformacja organizacji industrialnej w kierunku organizacji post-industrialnej a definiowanie domu oraz praktyk zamieszkiwania,
- / migracje i turystyka a zamieszkiwanie,
- / konsumpcja w domu,
- / kultury i style zamieszkiwania w Polsce,

- / dom, płeć i rodzina,
- / mieszkańcy ludzcy i „pozaludczy”, ich role i definicje społeczne,
- / eksperci i fachowcy w domu,
- / literatura, film, sztuka a polski dom,
- / dom z perspektywy wymiarów struktury społecznej (prekariatu, wykluczenia, luksusu itd.),
- / spędzanie czasu wolnego i życie towarzyskie a przestrzeń zamieszkiwania,
- / kulisy, fasady, salony, łazienki i kuchnie polskie,
- / dom w PRL i wcześniej,
- / fragmenty domu i domowych praktyk w przestrzeniach publicznych i komercyjnych.

Strategia pokonferencyjna: wybrane teksty pokonferencyjne opublikować chcemy w czasopiśmie „Załącznik Kulturoznawczy”, wydawanym przez Instytut Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa Wydziału Nauk Humanistycznych UKSW oraz w internetowym, anglojęzycznym czasopiśmie „Hexis. Theory, Society & Culture”. Zaproponowane teksty poddane zostaną procedurze recenzyjnej (*double-blind review*).

Termin nadsyłania abstraktów (maks. 300 wyrazów, na adres e-mail podany poniżej): 15.02.2015

Informacja o udziale w konferencji: 1.03.2015

Opłata konferencyjna: 125 PLN

Termin opłaty konferencyjnej: 30.03.2015

Rachunek bankowy:

Bank Zachodni WBK 81 1090 1014 0000 0001 2229 7627

(na dowodzie wpłaty koniecznie podajemy dopisek: Konferencja „POLSKI DOM”).

Organizatorzy nie zapewniają noclegu i kosztów dojazdu.

Czas i miejsce obrad: 21.04.2015, Uniwersytet Kardynała Wyszyńskiego w Warszawie, Wydział Nauk Humanistycznych, Warszawa, ul Dewajtis 5, sala 043.

Organizatorzy konferencji: dr Marcin Jewdokimow IFKiK WNH UKSW,
dr Magdalena Łukasiuk ISNS UW

Patronat: Sekcja Antropologii Społecznej PTS

Sekretarz konferencji: mgr Dorota Dąbrowska

Kontakt: zalacznikkulturoznawczy@gmail.com (W tytułach maili prosimy zawrzeć dopisek „Zgłoszenie na konferencję DOM”)